

Utdrag ur Idrottsnämndens protokoll 2014-04-15

STOCKHOLMS IDROTTSNÄMND

PROTOKOLL NR. 3/2014

§ 38-56

Tid: Tisdagen den 15 april kl. 17.30–18.10

Plats: Stadshuset, drätselrådets sessionssal

Justerat: 2014-04-22

Regina Kevius

Erik Odenlid
sekreterare

Åsa Lindhagen

Ledamöter:

Regina Kevius (M)

ordförande

Emilia Bjuggren (S)

vice ordförande

Daniel Somos (M)

Petra Holda (M)

Daniele Fava (FP)

Fredric Ericsson (C)

Jari Visshed (S)

Åsa Lindhagen (MP)

Mehdi Oguzsoy (V)

Ersättare:

Joar Horn (M)

Gick 18:05 § 54

Bo Sundin (M)

Andreas Berglöf (M)

Anna Rosén (FP)

Gulan Avcı (FP)

Leif Kroon (KD)

Celal Altun (S)

Fredrik Ståhl (S)

Marie Åberg (S)

Emil Johansson (S)

Axel Nekham (MP)

Personalrepresentanter:

Linda Runcrantz (Kommunal)

Loa Bienen (Vision)

Elvy Löfvenberg (SACO)

Tjänstemän:

Olof Öhman förvaltningschef, Robert Sköld avdelningschef, Kersti Ruthström avdelningschef, Susanne Olsson enhetschef, Erik Odenlid nämndsekreterare och Lennart Öström administrativ assistent.

Stadsbyggnads- och idrottsroteln:

Nils Löwenspets, borgarrådssekreterare

Charlotte Lundqvist, biträdande borgarrådssekreterare

§ 52

Stockholms stads kemikalieplan 2014-2019

Remiss från kommunstyrelsen

Dnr: 015-24-2014

BESLUT

Idrottsnämnden beslutar följande:

Som svar på remissen hänvisar idrottsnämnden till förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Idrottsförvaltningen redovisar ett tjänsteutlåtande daterat 2014-03-27.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår en kemikalieplan för Stockholm stad för 2014-2019. Planen beskriver vilka ämnen som är viktigast att minska förekomsten av, och har en särskild

inriktning på barns exponering. Ämnen som har särskild betydelse för Stockholm är identifierade och föreslagna åtgärder har ett barnfokus.

I kemikalieplanen föreslås ett 40-tal åtgärder inom sju verksamhetsområden:

1. Stöd till implementeringen av kemikalieplanen
2. Information och dialog
3. Upphandling
4. Byggmaterial
5. Tillsyn och kontroll
6. Stadens kemikaliehantering
7. Miljögiftsövervakning

En genomgående princip är att staden inte ska bygga egna system för kravställande på varor, byggmaterial och kemiska produkter. Kraften ska läggas på uppföljning. Planen beskriver också hur stadens förvaltningar och bolag ska få tydligare vägledning, bl.a. genom att inrätta ett Kemikaliecentrum. I planen nämns inget om en sund inomhusmiljö som trots allt är resultatet av kemikalier och varor.

Kemikalieplanen finns att läsa på Insyn, MHN 2013-12-18, p 17.

Förvaltningens förslag till beslut

Idrottsförvaltningen föreslår att idrottsnämnden beslutar:

Se under rubriken BESLUT.

Framlagda förslag till beslut

Ordföranden yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Åsa Lindhagen (MP) yrkar bifall till sitt eget förslag till beslut enligt följande:

Utdrag ur Idrottsnämndens protokoll 2014-04-15

1. Att delvis godkänna förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen
2. Att därutöver anföra följande

Vi ser mycket positivt på att förslaget till kemikalieplan äntligen är färdigt och tycker att många viktiga delar av stadens kemikaliearbete har tagits med. Vi är också nöjda med att barns exponering för kemikalier har fått en central roll i förslaget. Vi välkomnar att ambitionerna åter höjs sedan Miljömiljardsprojektet "Nya gifter – nya verktyg" (2004-2008) avslutades.

Vi instämmer helt i prioriteringen att minska barns exponering för skadliga kemikalier, men anser därutöver att utfasning av persistenta och bioackumulerande ämnen och användningen av giftfria byggmaterial bör vara viktiga områden att arbeta med. Dessa två områden kan ge skadlig påverkan på mycket lång sikt och blir svåra att hantera när problem uppstår. Inom dessa tre områden (barn, byggmaterial och persistenta kemikalier) är det extra viktigt att skall-krav ställs och att man undviker formuleringar som "bör inte användas", då detta kommer att försvåra uppföljning och eventuell påföljd om kraven inte följts. Vi anser också att det är extra viktigt att försiktighetsprincipen används inom dessa prioriterade områden.

Även vid olika typer av upphandling är skall-krav att föredra framför "bör" och ska ställas i de fall där det finns laglig möjlighet. Staden bör verka för utökade möjligheter att ställa sådana krav. Staden är dessutom en så stor aktör att det kan vara befogat med riktade teknikupphandlingar, ibland tillsammans med andra kommuner. Upphandlande förvaltning eller bolag måste få tydliga riktlinjer med beskrivning av vad som inte ska upphandlas och vilka miljökrav som ska ställas. Annars kan det vara mycket svårt att ställa någon till svars vid en uppföljning av de ställda kraven. Uppföljning av kraven är mycket viktigt och vi vill speciellt trycka på vikten av påföljd om kraven inte har följts.

Vi anser att det är viktigt att staden ska kunna sätta en högre standard för kravställande och att man t.ex. ska kunna exkludera ämnen som ännu inte hunnit uppföras på några listor om man bedömer att det kan finnas risker med dessa. Staden är en stor aktör som har stor inverkan och bör därför gå före. Staden har också många underaktörer som kan behöva tydlighet. Därför anser vi att kemikalieplanen kommer att vara viktig som ett basalt övergripande dokument för att styra stadens alla verksamheter, men att starkare krav kan komma att ställas inom specifika viktiga områden, exempelvis för byggmaterial eller för upphandling av inredning och utrustning inom skolor och förskolor. Vid en miljödiplomering av förskolor kan t.ex. en tydlig grupp uppställda mål och riktlinjer prickas av och därmed ge en större tydlighet för förskolans ledning och för föräldrar till barnen på förskolan. Till exempel kan det behövas en saneringsplan för utfasning av ftalater där barn vistas.

Det är viktigt att Kemikaliecentrum finns tillgängligt med stöd och hjälp och kan tillhandahålla styrdokument för att hjälpa verksamheter att fasa ut produkter och material som kan innehålla skadliga ämnen. Stadens kemikaliearbete bör tydligt lyfta fram förslag på åtgärder på nationell eller EU-nivå, där sådana behövs för bättre måluppfyllelse. Ett exempel är skatter på farliga ämnen som inte kan förbjudas, där det finns alternativ som inte kommer till användning av kostnadsskäl.

Vi anser att man bör överväga hur information om farliga ämnen i bestämda produkter som inhämtats genom tillsyn, upphandling eller på annat sätt kan göra mer lättillgänglig för hushåll, småföretag och andra brukare samt föreningar och andra medkommunikatörer. Vi

Utdrag ur Idrottsnämndens protokoll 2014-04-15

anser att staden bör fördjupa samarbetet med ideella miljöorganisationer om kemikaliefrågor.

Då kemikalieområdet snabbt kan förändras och då planen är ny och oprövad anser vi att det är viktigt att efter två år ha en genomgång av möjliga problemområden och möjlighet till en eventuell revidering av kemikalieplanen.

Förutom de kemikalier som ”importeras” till staden med varor och produkter som vi använder finns det även skadliga ämnen som kan bildas i stadens egen verksamhet. Exempelvis kan linoljeprodukter ge upphov till förhöjda halter av formaldehyd och fuktskadad betong kan avge organiska ämnen som kan ge hälsoeffekter i inomhusmiljön. Andra exempel där stadens egna verksamheter kan ge avtryck på miljön är t.ex. fjärrvärmeproduktion och avloppshantering. Sopförbränning leder t.ex. till bildning av dioxiner, speciellt vid för låg temperatur, och användning av hypoklorit för rening av nya membranfilter i avloppsreningsverk ger upphov till bildning av persistenta klororganiska föreningar, vilket t.ex. kan undvikas genom att byta ut hypoklorit mot väteperoxid. I dessa fall är det viktigt att staden har kunskap om dessa processer och arbetar proaktivt med information och tillsyn för att minska risken för bildning och frisättning av dessa skadliga ämnen, både för en förbättrad inomhusmiljö och för att förhindra utsläpp av skadliga ämnen till mark eller vatten.

Vi anser att kemikalieplanen är ett bra grunddokument, men det är också tydligt att planen är en start och inte en lösning. Arbetet kommer att starta med godkännandet av planen. Kemikaliecentrum kommer att få en enorm uppgift att lösa och det kommer att behövas koordination, resurser och hjälp utifrån för att kunna nå målet om ett giftfritt Stockholm. Precis som med staden miljöprogram kommer det att finnas ett stort behov av att samordna och informera stadens nämnder och bolag om innehållet i planen. Nya underdokument för styrning och uppföljning kommer att behöva tas fram. Vi efterlyser också en stor tydlighet i styrdokumenterna för att uppnå en bättre användarvänlighet. Vilka kemikalier får inte användas, var gäller specifika riskbedömningar, när kan undantag beviljas, hur kommer arbetet att följas upp? Även arbetet mot allmänhet och företag kommer att bli krävande. Det är därför av största vikt att kemikaliecentrum tilldelas tillräckliga resurser och att finansieringen tryggas på längre sikt. Vi måste starta nu och inte sedan. Det är viktigt att visionen om ett giftfritt Stockholm inte bara stannar vid en vision.

Beslutsgång

Ordföranden ställer de framlagda förslagen mot varandra och finner att idrottsnämnden beslutar enligt förvaltningens förslag till beslut.

Reservation

Åsa Lindhagen (MP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag till beslut.

Erik Odenlid
Nämndsekreterare